

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі

«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы

Министерство культуры и спорта Республики Казахстан

Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

«БЕРІТЕМІН»
Басқарма төрағасы – Ректор
А. Сакенов
«01» 2022 ж.

БІЛІМ АЛУШЫНЫҢ АР-НАМЫС, ЭТИКА ЖӘНЕ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ

ХТЖМУ Е _____
Басылым _____
Көшірме № _____

Ғылыми кеңес мажілісінде
талқыланды
(Хаттама № ____ «____» 2022 ж.)

Түркістан, 2022

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

Құжат паспорты

Құжат түрі	Ішкі нормативтік құжат
Құжат аты	Білім алушылардың ар-намыс, этика және мінез-құлық кодексі
Құжаттың мақсаты	«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» КЕАҚ-да білім алушылардың негізгі этикалық қағидалары мен мінез-құлық нормаларын айқындау
Дайындаушы	Әлеуметтік мәдени даму бөлімі
Келісү	Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице ректоры Кадр және құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің басшысы Оку үдерісінің сапасын бақылау бөлімінің басшысы
Бекіту	Білім Төрағасы – Ректор
Құжатты орындаушы	Әлеуміттік мәдени даму бөлімі
Колданылуы	Әлеуметтік мәдени даму бөлімі
Орындалуын бақылау	Аппарат басшысы
Құжатқа қосымшалар	Жоқ
Ерекшеліктер	Жоқ
Нормативтік сілтемелер	1. «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III КР Заңы; 2. КР Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 66 «Білім беру үйымдарының жатақханаларындағы орындарды бөлу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы; 3. КР Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 05 тамыздағы № КР ДСМ-76 «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы бұйрығы; 4. КР Қаржы Министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті төрағасының 2019 жылғы 19 сәуірдегі № 378 бұйрығымен бекітілген «Халықаралық және меймандастық университеті» КеАҚ Жарғысы
Түпнұсқаның иесі	Әлеуметтік мәдени даму бөлімі

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі

«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы

Министерство культуры и спорта Республики Казахстан

Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

Келісу парагы

Әзірлеген:

Жатақхана менгерушісі

Н. Абиров

«01» 09 2022 ж.

Келісілді:

Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-ректор

К. Адилова

«01» 09 2022 ж.

Аппарат басшысы

Е. Зиябеков

«01» 09 2022 ж.

Кадрлық және құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің басшысы

Б. Мырзахметов

«01» 09 2022 ж.

Оқу үдерісінің сапасын бақылау бөлімінің басшысы

А. Ермухамедова

«01» 09 2022 ж.

Казақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 IUTA <small>INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY</small>	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

Мақсаты және қолдану саласы

1. «Білім алушының ар-намыс, этика және мінез-құлышқодексі» (бұдан әрі – Кодекс) «Халықаралық туризм және меймандостық университеті» КЕАҚ-да (бұдан әрі – Университет) білім алушылардың негізгі этикалық қағидалары мен мінез-құлышқ нормаларын айқындау мақсатында әзірленді.
2. Университетте білім алушылардың окуы мен тұруы үшін қолайлы жағдай жасауға арналған осы Кодекс олардың өзара, сондай-ақ Университет оқытушыларымен және қызметкерлерімен қарым-қатынасы үшін қолайлы психологиялық климатты қалыптастыруға бағытталған.
3. Осы Кодекстің барлық нормаларын іске асырудың басты мақсаты – студенттік қоғамдастықтың адамгершілік мәдениетін нығайту.
4. Осы Кодекстің ережелерін орындау университетте оқудың барлық кезеңі ішінде, оның аумағында және одан тыс жерлерде болған уақытта барлық білім алушылар үшін міндetti.
5. Университеттің әрбір білім алушысы осы кодекс нормаларын орындаі отырып, Университеттің имиджі мен іскерлік беделін нығайтуға өз үлесін қосады.

Ұғымдар мен анықтамалар

Ар-намыс – бұл адамның ішкі адамгершілік қадір-қасиеті, ерлік, адалдық, жанның тектілігі және таза ар-ождан;

Этика – адамның іскерлік мінез-құлқының этикалық қағидаттары мен нормаларының жиынтығы;

Мінез-құлышқ – адамның өзі және оған жүктелетін авторлық жауапкершілік көзі болып табылатын жеке немесе әлеуметтік маңызды іс-әрекеттер;

Білім алушы – жоғары оку орнының білім алушысы.

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы Кодекс КР Конституциясына, КР «Білім туралы», «Ғылым туралы», «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Зандарына және КР басқа да нормативтік-құқықтық актілеріне, Университет Жарғысына және өзге де ЖОО нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленген.

1.2 Осы Кодекс Ғылыми кеңестің шешімімен қабылданып, Басқарма Төрағасы – Ректордың бұйрығымен бекітілді.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 iUTH <small>INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY</small>	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

1.3 Осы Кодекске кез келген білім алушының, оқытушының немесе университет қызметкерінің бастамасы бойынша, сондай-ақ Ғылыми кеңестің және Басқарма Төрағасы – Ректордың шешімімен қолдау тапқан ЖОО ішіндегі кез келген алқалы органның бастамасы бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізуі мүмкін.

1.4 Университеттің әрбір білім алушысы университеттің миссиясы мен даму бағдарламасын іске асыру үшін өзінің жауапкершілігін сезіне отырып, университет қоғамдастығының корпоративтік мәдениеті мен рухын қолдауды өзінің борышы деп санап, оку орнының имиджін жан-жақты нығайтып және оның беделін бағалай отырып, осы Кодекті қабылдайды және оны мұлтіксіз орындауға міндеттенеді.

1.5 Әрбір білім алушы осы Кодектің нормаларын орындаі отырып, университеттің білім беру қызметін дамытуға және жетілдіруге өз үлесін қосады.

1.6 Университеттің әрбір білім алушысы әдептіліктің, мәдениеттің және моральдың үлгісі болуға, азғындық көріністеріне төзбеуге, жыныстық, ұлттық немесе религия бойынша кемсітушілік көріністеріне жол бермеуге тиіс.

2. Білім алушының мәртебесі

2.1 Университеттің білім алушысы – бұл:

- өз елін және халқын ыстық сүйетін, оның тарихын, мәдениеті мен тілін құрметтейтін адам;
- өз елінің заңына бағынатын азаматы, адамгершілік-құқықтық сана деңгейі жоғары;
- шетел халқының тілін, тарихын, мәдениеті мен дәстүрін құрметтейтін жоғары білімді тұлға;
- өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге ұмтылатын адам;
- оку орнының білім беру, ғылыми-зерттеу, қоғамдық, мәдени және спорттық өмірінің белсенді қатысушысы.

3. Негізгі принциптері

3.1 Білім алушылардың этикалық принциптері:

- тәртіптілік;
- әділдік;
- мейірімділік;
- адалдық;

Казақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 iUTA <small>TURKISTAN</small> <small>INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT</small>	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

- өзара құрмет;
- жауапкершілік;
- белсенділік;
- бастамашылық;
- мақсаттылық;
- төзімділік;
- кез-келген көріністерге, қорқытуға және қудалаудың басқа түрлеріне тәзбеушілік.

3.2 Білім алушылардың корпоративтік мінез-құлыш қағидаттары:

- университет имиджіне құрметпен және адаптивтік мінездеме мен көзқарас;
- университеттегі командалық рухты сақтау;
- университеттің материалдық мүлкіне ұқыпты қарau.

4. Білім алушының құқықтары

4.1 Университеттің білім алушысы:

- мемлекеттік білім беру гранттары шеңберінде және ақылы негізде оқытуды қамтамасыз етеді;
- оқу процесіне қатысу үшін қажетті ақпаратқа еркін қол жеткізу;
- университеттің ғылыми-зерттеу қызметінің барлық түрлеріне қатысу;
- университет басылымдарын қоса алғанда, өзінің ғылыми-зерттеу жұмыстарын ғылыми және ғылыми-көпшілік басылымдарда жарияладап отырады;
- окудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі жетістіктері үшін көтермелеге міндettі;
- университеттің мәдени-көпшілік іс-шараларына қатысу;
- сабактан бос уақытында жұмыс жасауға;
- университет әкімшілігінің бүйректери мен өкімдеріне Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіpte шағымдануды қамтамасыз етеді.

5. Білім алушының міндettтері

5.1 Университеттің білім алушысы:

- КР Конституциясын және КР заңдарын, Университет Жарғысын, университеттің ішкі тәртіп ережелерін, жатақханада тұру ережелерін және ЖОО-дағы оқу-тәрбие процесін регламенттейтін басқа да нормативтік-құқықтық актілерді сақтауға міндettі;

<p>Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі</p> <p>«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы</p>	<p>IUTH INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY</p>	<p>Министерство культуры и спорта Республики Казахстан</p> <p>Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»</p>
---	--	--

- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздерін, ұлттық құндылықтар мен мәдениетті, Қазақстан мемлекеттілігінің тарихын білуге және құрметтеуге, университеттің дәстүрлерін сақтауға және көбейтуге;
- басқа білім алушылармен, оқытушылармен және университет қызметкерлерімен қарым-қатынаста сыпайылық, әдептілік және мұқияттылық көрсету;
- кез-келген адамға оның шығу тегі мен ұлтына, әлеуметтік мәртебесіне, діни немесе дүниетанымдық сенімдеріне қарамастан құрметпен қарау;
- оқуға және білімді бақылаудың барлық нысандарына адал қарауға;
- этикалық, академиялық және құқықтық бұзушылықтарға жол бермеу, оның ішінде: плагиат, жалғандық, шпаргалкаларды пайдалану, білімді бақылаудың әртүрлі нысандарының барлық кезеңдерінде мәліметтерді көшіріп алу және шақыру, неғұрлым жоғары баға алу үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдалану, парапорлық, оқытушыны алдау және оған құрметтемеу, дәлелсіз себептермен сабакқа келмеу және кешігу;
- мұліктің сақталуына қамқорлық жасауға міндettі;
- Университеттің кітапханалық-ақпараттық ресурстарына ұқыпты қарап, оларға немікүрайлы қарауға жол бермейді;
- сыртқы келбеті зайырлы қоғамның жалпы қабылданған этикалық нормаларына сәйкес келетініне көз жеткізу керек;
- салауатты өмір салтын ұстану;
- өзінің мәдени, адамгершілік және физикалық деңгейін арттыруға ұмтылуға тиіс;
- Университеттің қоғамдық-мәдени, ғылыми және спорттық өміріне белсенді қатысуға;
- Университет аумағында да, одан тыс жерлерде де заңсыз әрекеттерге жол бермеуі керек;
- елдегі тәртіпті тұрақсыздандыруға бағытталған ақпаратты таратуға, сондай-ақ санкцияланбаған жиналыстарға, демонстрацияларға, митингілерге, пикеттерге, акциялар мен шерулерге қатысуға жол бермеуі тиіс;
- Университет мұдделеріне қайши келетін, ЖОО имиджі мен беделіне нұқсан келтіретін мінез-құлықтан аулақ болу;
- Бұл кодекстің ережелерін бұзу туралы хабарлауға, оны өз күштерімен тоқтатуға немесе бұл туралы тиісті органдарға хабарлауға міндettі.

Казақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 IUTH <small>INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY</small>	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

6. Мінез-құлықтың негізгі ережелері

6.1 Барлық білім алушылар университетте ресми белгіленген тәртіпті сақтауы тиіс.

6.2 Университеттің барлық білім алушылары іскерлік этикеттің жалпы қабылданған нормаларын сақтауы, өзара және ЖОО қызметкерлерімен таныс немесе жаргон қарым-қатынас стилінен аулақ болуы тиіс.

6.3 Барлық білім алушылар ұқыпты, сыртқы келбеті университеттің ішкі тәртібінің талаптарына сәйкес болуы тиіс.

6.4 Университеттің барлық білім алушылары оқу сабактарына немесе өткізілетін іс-шараларға қатысады ұқыптылығын сақтауы тиіс.

6.5 Барлық білім алушылар оқу сабактарында немесе іс-шараларында барлық академиялық талаптар мен мінез-құлық стандарттарын сақтауға, университет оқытушылары мен қызметкерлерімен кері байланысты қамтамасыз етуге міндettі. Оқу жоспарымен және оқытылатын пәннің силлабусымен белгіленген сабактың қалыпты жүрісін бұзатын кез келген іс-әрекетке тыйым салынады. Білім алушы тарапынан бірнеше рет құрметтемейтін іс-әрекеттер болған жағдайда оқытушы университеттің тиісті органы шешім қабылдағанға дейін оның сабактарға кіруін тоқтатуға құқылы.

6.6 Университеттің барлық білім алушылары қандай да бір жағдайларда өздеріне белгілі болған қызметтік немесе коммерциялық құпияны құрайтын ақпараттың құпиялылығын сақтауы және сақтауы тиіс.

6.7 Университеттің барлық білім алушылары ашық ақпараттық-коммуникациялық желіде кез келген қызметті жүзеге асыру кезінде университеттің аффилиациясы мен брендіне байланысты университетте қабылданған шектеулерді ұстануы тиіс.

6.8 Университеттің барлық білім алушылары университет аумағында да, сондай-ақ, ашық ақпараттық-коммуникациялық желіде де белсенділік түріне қарамастан жалпы қабылданған мораль, этика және мінез-құлық нормаларын сақтауы тиіс.

7. Білім алушының тәртіптік жауапкершілік шаралары

7.1 Білім алушы осы Кодекстің ережелерін білуге және сақтауға міндettі.

7.2 Осы Кодекстің ережелерін сақтамағаны немесе жүйелі түрде бұзғаны үшін білім алушы Университет басшылығы, студенттік өзін-өзі басқару

Казақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 iUTA <small>TURKESTAN</small> <small>INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY</small>	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

органдары алдында жауап береді, олар тәртіп бұзушыларға тәртіптік және моральдық жазалардың әртүрлі нысандарын қолдануы мүмкін.

7.3 Тәртіптік ықпал ету шаралары Университеттің Тәртіптік кеңесі құрылып, кеңес отырысында анықталады.

8. Қорытынды ережелер

8.1 Осы Кодекске Университеттің Ғылыми Кеңесінің шешіміне сәйкес өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

8.2 Университеттің барлық білім алушылары осы Кодектің ережелерін қолдануға және сақтауға міндетті.

8.3 Осы Кодекс мерзімі бойынша шектеусіз қолданылады.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі

«Халықаралық туризм және меймандастық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы

Министерство культуры и спорта Республики Казахстан

Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

9. Өзгерістерді тіркеу парагы

№ р/с	Парақтардың нөмірлері			Өзгерісте р енгізу үшін негізде	Кол ы	Өзгерістерд і жүргізген тұлғаның Т. А. Ә	Күн і	Өзгерістерд і енгізу күні
	аудиоиздания	жанасть	жойылған ы					
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								
25								
26								
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								
37								
38								
39								
40								
41								
42								
43								
44								
45								
46								
47								
48								
49								
50								
51								
52								
53								
54								
55								
56								
57								
58								
59								
60								
61								
62								
63								
64								
65								
66								
67								
68								
69								
70								
71								
72								
73								
74								
75								
76								
77								
78								
79								
80								
81								
82								
83								
84								
85								
86								
87								
88								
89								
90								
91								
92								
93								
94								
95								
96								
97								
98								
99								
100								
101								
102								
103								
104								
105								
106								
107								
108								
109								
110								
111								
112								
113								
114								
115								
116								
117								
118								
119								
120								
121								
122								
123								
124								
125								
126								
127								
128								
129								
130								
131								
132								
133								
134								
135								
136								
137								
138								
139								
140								
141								
142								
143								
144								
145								
146								
147								
148								
149								
150								
151								
152								
153								
154								
155								
156								
157								
158								
159								
160								
161								
162								
163								
164								
165								
166								
167								
168								
169								
170								
171								
172								
173								
174								
175								
176								
177								
178								
179								
180								
181								
182								
183								
184								
185								
186								
187								
188								
189								
190								
191								
192								
193								
194								
195								
196								
197								
198								
199								
200								
201								
202								
203								
204								
205								
206								
207								
208								
209								
210								
211								
212								
213								
214								
215								
216								
217								
218								
219								
220								
221								
222								
223								
224								
225								
226								
227								
228								
229								
230								
231								
23								

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандастық университетті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

10. Танысу парагы

Білім алушының ар-намыс, этика және мінез-құлыш кодексі.
Басылым 1

11 беттен 11 бет